

*Шинкарук Лідія Василівна,
член-кореспондент НАН України,
доктор економічних наук, професор,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)*

ЕКОНОМІЧНА ДИПЛОМАТІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗМІЦНЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Якщо кордон не перетинають товари,
його неодмінно перетнуть війська
Фредерік Бастіа

Проблеми економічної дипломатії постійно перебувають у центрі уваги дослідників, оскільки економічна дипломатія є ключовим механізмом у сучасній міжнародній політиці, поєднує економічні інтереси держав із дипломатичними стратегіями і сприяє розвитку міжнародної торгівлі, залученню інвестицій, регулюванню торговельних суперечок і створенню стабільного економічного середовища. Завдяки ефективному використанню економічних важелів держави можуть не лише покращувати власний економічний стан, а й зміцнювати партнерські відносини з іншими країнами.

Погоджуємося із думкою вітчизняного науковця О. Шарова, який відзначає, що «Економічна дипломатія являє собою сплав економіки та політики, доведений до рівня прийняття та реалізації управлінських рішень, за допомогою і посередництва яких здійснюється співробітництво та суперництво у сучасному світі, визначають форми й методи розвитку та вдосконалення ринкової економіки» [2].

Просування національних економічних інтересів на міжнародному рівні є одним із головних аспектів економічної дипломатії, що здійснюється через участь у міжнародних організаціях, таких як Світова організація торгівлі (СОТ), Міжнародний валютний фонд (МВФ) та Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Членство в цих структурах допомагає країнам встановлювати сприятливі умови для зовнішньої торгівлі та фінансової стабільності.

Значну роль у зміцненні міжнародних відносин відіграють двосторонні та багатосторонні економічні угоди, які створюють правові рамки для співпраці між країнами, сприяють зниженню торговельних бар'єрів, покращенню умов

ведення бізнесу та обміну технологіями, тому завдяки таким угодам держави можуть ефективніше взаємодіяти в питаннях енергетичної безпеки, інфраструктурного розвитку та інноваційної діяльності.

Економічна дипломатія є важливим інструментом залучення іноземних інвестицій. В умовах дії тенденції до інтеграції національних економічних систем та глобалізації процесів відтворення іноземне інвестування виступає невід'ємною складовою внутрішніх соціально-економічних процесів окремих країн [3, с.4]. Держави використовують дипломатичні канали для створення сприятливого інвестиційного клімату, захисту прав інвесторів і просування власних підприємств на закордонних ринках. Інвестиційна співпраця допомагає підвищувати рівень зайнятості, сприяти економічному зростанню і зміцнювати фінансову стабільність.

Необхідність балансування між національними інтересами і глобальними тенденціями є одним із сучасних викликів економічної дипломатії. Глобалізація сприяє економічній взаємозалежності держав, що вимагає від дипломатичних служб розуміння світових економічних процесів і здатності оперативно реагувати на виклики, такі як економічні кризи, санкції і торговельні конфлікти.

Останнім часом і в Україні, і у світі спостерігаються суттєві зміни принципів регулювання енергетичного сектору, розширюється діапазон методів використання енергетики як інструменту досягнення політичних цілей [1, с. 5].

Енергетичні ресурси відіграють стратегічну роль у міжнародних відносинах, тому країни, які мають значні запаси нафти, газу чи відновлюваних джерел енергії, активно використовують їх як інструмент впливу, а укладання довгострокових контрактів на постачання енергоресурсів зміцнює політичну стабільність та економічні зв'язки між державами.

Розвиток технологій, електронної комерції і фінансових технологій вимагає адаптації дипломатичних підходів до нових умов. Укладання міжнародних угод щодо кібербезпеки, цифрових транзакцій і захисту персональних даних сприяє посиленню економічної інтеграції і зміцненню довіри між країнами.

Отже, у сучасному глобалізованому світі ефективна економічна дипломатія стає запорукою процвітання держав і гармонійного розвитку міжнародної спільноти та є потужним інструментом зміцнення міжнародних відносин., оскільки сприяє формуванню стабільного економічного середовища, залученню інвестицій, розвитку міжнародної торгівлі та енергетичного співробітництва.

Література:

1. Енергетична безпека України: методологія системного аналізу та стратегічного планування: аналіт. доп. /за заг. ред. О. М. Суходолі. Київ : НІСД, 2020. 178 с.
2. Шаров О. М. (2019). Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи: монографія. Національний інститут стратегічних досліджень. Київ: НІСД. 560 с.
3. Шинкарук Л.В. (2000). Іноземні інвестиції та їх роль у становленні і розвитку економіки: монографія. Чернівці: Рута. 174с.



**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.